

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ КИЇВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

21 грудня 2017 року

№ 32 - рк

м. Київ

Виконавчий комітет
Вишгородської міської ради
Київської області

Про припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, та усунення причин і умов, що йому сприяють

Київське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення), на виконання доручення Голови Антимонопольного комітету України від 28.04.2017 № 13-01/136 здійснювало дослідження стану конкуренції на ринках послуг у сфері поводження з побутовими відходами та діяльності суб'єктів господарювання, які діють на ринках надання послуг у сфері поводження з побутовими відходами на предмет дотримання ними законодавства про захист економічної конкуренції.

За результатами проведеного Відділенням аналізу встановлено, що деякі суб'єкти господарювання отримали право надавати послуги з вивезення побутових відходів без участі у конкурсі на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів органами місцевого самоврядування.

У зв'язку з цим, Відділенням проводиться поглиблене дослідження на предмет дотримання органами місцевого самоврядування законодавства про захист економічної конкуренції в частині визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів (надалі – дослідження).

Відділенням на адресу виконавчого комітету Вишгородської міської ради Київської області направлено вимогу про надання інформації від 25.09.2017 № 02-03/3200/12.

Листом від 26.10.2017 № 2-28/1761 (вх. Відділення від 31.10.2017 № 01-06-3059) виконавчим комітетом Вишгородської міської ради Київської області (надалі – виконавчий комітет, виконком Вишгородської міської ради) надано відповідь на вимогу.

За результатами аналізу інформації, отриманої в результаті проведеного дослідження, а також отриманої від виконавчого комітету, встановлено наступне.

Міське самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування:

сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи (частина третя статті 140 Конституції України).

Відповідно до частини першої статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

Отже, Вишгородська міська рада Київської області є органом місцевого самоврядування, юридичною особою. Виконавчим органом Вишгородської міської ради Київської області є виконавчий комітет.

Місцезнаходження юридичної особи – виконавчого комітету Вишгородської міської ради Київської області: 07301, Київська область, місто Вишгород, площа Т. Шевченка, будинок 1; код ЄДРПОУ – 04054866.

Повноваження та порядок діяльності виконавчого комітету Вишгородської міської ради визначені Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі – Закон).

Відповідно до частини третьої статті 24 Закону, органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.

Організація поводження з відходами, вивезення побутових відходів врегульовано Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про відходи», «Про житлово-комунальні послуги», Правилами надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070, Порядком проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173.

Згідно із пунктом 55 частини першої статті 26 Закону до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.

Повноваження органів місцевого самоврядування в галузі житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку визначено статтею 30 Закону.

Відповідно до підпункту 6 пункту «а» статті 30 Закону, до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать вирішення питань збирання, транспортування, утилізації та знешкодження побутових відходів.

Статтею 1 Закону України «Про відходи» визначено, що побутові відходи - відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення.

Згідно з пунктом «е» частини першої статті 16 Закону України «Про відходи» підприємства, установи та організації усіх форм власності у сфері поводження з відходами мають право, зокрема, на участь у конкурсах на набуття права виконання послуг у сфері поводження з побутовими відходами на певній території.

Відповідно до частин третьої, десятої статті 35¹ Закону України «Про відходи» збирання та вивезення побутових відходів у межах певної території здійснюються юридичною особою, яка уповноважена на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, спеціально обладнаними для цього транспортними засобами. Орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах визначає виконавця послуг з перевезення побутових відходів з певної території населеного пункту.

Відповідно до пункту 4 Правил надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070, виконавець

послуг з вивезення побутових відходів визначається на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Процедура підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту визначена Порядком проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 N 1173 (надалі - Порядок).

Згідно з пунктом 4 Порядку, підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради у порядку, встановленому законом.

Таким чином, виконавчі комітети сільської, селищної, міської ради є організаторами конкурсу та на конкурсних засадах повинні визначати виконавця послуги з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту.

Згідно з інформацією, наданою виконавчим комітетом листом від 26.10.2017 № 2-28/1761, протягом 2015 – 2016 років та першого півріччя 2017 року Вишгородською міською радою не проводилися конкурси на визначення суб'єкта господарювання виконавцем послуг з вивезення побутових відходів з території міста Вишгород.

Виконавцем житлово-комунальних послуг було визначено комунальне підприємство житлового і комунального господарства Вишгородської міської ради (надалі – КПЖ і КГ Вишгородської міської ради) на підставі рішення виконавчого комітету від 22.07.2010 № 219.

Згідно з рішенням виконкому Вишгородської міської ради від 16.10.2014 № 243 були затверджені КПЖ і КГ Вишгородської міської ради норми утворення твердих побутових відходів для міста Вишгород на 2014-2018рр.

Окрім того, з 01.03.2016 року рішенням виконавчого комітету від 18.02.2016 № 55 були встановлені тарифи на послуги з вивезення твердих побутових відходів, які надавало КПЖ і КГ Вишгородської міської ради.

Водночас, Вишгородською міською радою було прийняте рішення від 25.03.2016 № 8/60 «Про реорганізацію Комунального підприємства житлового і комунального господарства Вишгородської міської ради», відповідно до якого створено Комунальне підприємство «Благоустрій-Вишгород» Вишгородської міської ради та Комунальне підприємство «Управляюча компанія» Вишгородської міської ради шляхом виділу з КПЖ і КГ Вишгородської міської ради.

При цьому, виконавчий комітет не надає пояснень щодо не проведення конкурсу з визначення виконавця вищезазначених послуг, необхідність якого визначалась положеннями нормативно-правових актів, які діяли на момент прийняття виконавчим комітетом рішення від 22.07.2010 № 219.

Так, станом на момент прийняття вищезазначеного рішення відносини, що регулювали питання у сфері надання послуг із вивезення побутових відходів, визначались, зокрема Законом України «Про житлово-комунальні послуги» (у редакції від 31.01.2009), Законом України «Про відходи» (у редакції від 16.02.2010), Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» (у редакції від 16.03.2010), Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері поводження з відходами» (у редакції від 21.01.2010).

Згідно з підпунктом 1 пункту «а» статті 30 Закону (у редакції від 16.03.2010) до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належало управління об'єктами житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, транспорту і зв'язку, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, забезпечення їх належного утримання та ефективної експлуатації, необхідного рівня та якості послуг населенню.

Відповідно до частин третьої, десятої статті 35¹ Закону України «Про відходи» (у редакції від 16.03.2010) збирання та перевезення побутових відходів у межах певної території здійснюються юридичною особою, яка уповноважена на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах, спеціально обладнаними для цього транспортними засобами. Орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах визначає виконавця послуг з перевезення побутових відходів з певної території населеного пункту.

Отже, вже з 16.02.2010 року, з дня набрання чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері поводження з відходами», законодавство запровадило визначення органами місцевого самоврядування надавача послуг з вивезення твердих побутових відходів у межах певної території шляхом проведення конкурсу.

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон¹), економічна конкуренція - це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі мають можливість вибирати між кількома продавцями.

Суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію (частини друга статті 4 Закону¹).

Отже, реалізація виконавчим комітетом покладених на нього повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Слід зазначити, що конкурс по своїй суті – це конкурентний спосіб надання права на вивезення побутових відходів. Очевидно, що основною метою проведення таких конкурсів є розвиток конкуренції та вибір на конкурсних засадах виконавців відповідних послуг, які спроможні забезпечувати належну якість обслуговування споживачів.

Відповідно до частини першої статті 15 Закону¹, антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно - господарського управління та контролю є прийняття будь - яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь - які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно - господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Згідно з частиною 3 статті 15 Закону¹, вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється.

Суб'єкти господарювання, що мають намір надавати послуги з вивезення побутових відходів, можуть конкурувати тільки під час участі у конкурсі. Виконком Вишгородської міської ради фактично визначив виконавцем вищезазначених послуг КПЖ і КГ Вишгородської міської ради з липня 2010 року, поза конкурсною процедурою, що унеможливило конкуренцію на зазначеному ринку послуг в межах міста Вишгород.

Таким чином, не проведення, всупереч вимогам чинного законодавства, конкурсу з визначення надавача послуг із вивезення твердих побутових відходів обмежує або може обмежити право певних осіб, які б мали (мають) намір взяти участь у конкурсі, змагатися за право здійснення відповідної господарської діяльності на ринок надання послуг із вивезення побутових відходів. Такі дії (бездіяльність) виконавчого комітету можуть призвести до недопущення конкуренції на вищезазначеному ринку послуг на території міста Вишгород.

Отже, бездіяльність виконавчого комітету Вишгородської міської ради Київської області, яка полягає у визначенні виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів без проведення конкурсу з визначення виконавця вищезазначених послуг у територіальних межах міста Вишгород, містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною 1 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів у межах м. Вишгород.

Враховуючи наведене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин і умов, що сприяли виникненню цього порушення, на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» адміністративна колегія Київського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

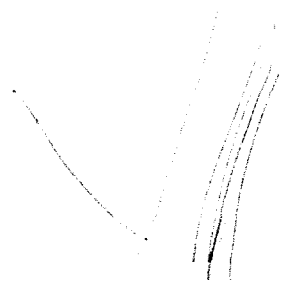
1. Виконавчому комітету Вишгородської міської ради Київської області (код ЄДРПОУ – 04054866) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, а також усунути причини виникнення порушення, умов, що йому сприяють, шляхом вжиття заходів по проведенню конкурсу з визначення надавача послуг з вивезення твердих побутових відходів на території міста Вишгород відповідно до Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити Київське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання рекомендацій.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

За умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

**Голова адміністративної колегії –
Голова відділення**

О. Хмельницький